Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра економічної теорії, обліку
та оподаткування _____

Шифр Спеціальності 144	Назва спеціальності, освітньої програми «Теплоенергетика»	Сторінка 1 з 7

«Затверджую»

Завідувач кафедри
Професор Лич В.М. /_____/

«____» _____20__ р.

Розробник силабуса
Доцент Гаман Г.В. /_____/
Доцент Згалат-Лозинська Л./_____/

СИЛАБУС
ВК «Основи економічної теорії»
(назва освітньої компоненти (дисципліни)

1) Шифр за освітньою програмою: ВК фахова
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: 14 Електрична інженерія
6) Спеціальність, назва освітньої програми: Спеціальність 144 Теплоенергетика, освітня програма «Енергетичний менеджмент, енергоефективні муніципальні та промислові теплові технології»
8) Статус освітньої компоненти: (обов'язкова чи вибіркова) Вибіркова
9) Семестр: 2
11) Контактні дані викладача: (зазначається посада, вчений ступінь, ПІБ викладача, корпоративна адреса електронної пошти, телефон, посилання на сторінку викладача на сайті КНУБА) Доцент, кандидат економічних наук, Гаман Галина Володимирівна, haman.hv@knuba.edu.ua Доцент, доктор економічних наук, Згалат-Лозинська Любов
12) Мова викладання: Українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс)**:** Філософія, історія, історія економіки та економічної думки
14) Мета курсу: вивчення здобувачами основ економічних знань, формування у них критичного економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вміння приймати обґрунтовані рішення в процесі аналізу економічних аспектів, явищ та процесів, визначення ефективності використання обмежених ресурсів виробництва задля задоволення безмежних потреб суспільства.

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності

1.	ПРН01. Знати та розуміти економічні поняття, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	Обговорення лекційного матеріалу, написання контрольної роботи, тестування	Лекції, семінарські заняття, тести	ЗК01. Здатність до розуміння соціально-економічних явищ, суспільних процесів і тенденцій науковотехнічного прогресу.
2.	ПРН02. Розуміння та усвідомлення соціально-економічних явищ та суспільно-економічних процесів.	Обговорення лекційного матеріалу, написання контрольної роботи, тестування	Лекції, семінарські заняття, опитування	ЗК02. Набуття критичного економічного мислення, відкритість до застосування знань у широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.
3.	ПРН03. Здатність оперувати загальнонауковими і філософськими поняттями та категоріями; розуміти і опрацьовувати ідеї та думки на основі логічних аргументів, перевірених фактів	Обговорення лекційного матеріалу, написання контрольної роботи, тестування	Лекції, семінарські заняття, навчальна дискусія	ЗК03. Здатність застосовувати загальнонауковий методологічний апарат.
	ПРН04. Володіння концептуальними знаннями теорії і практики організації діяльності будівельних підприємств	Обговорення лекційного матеріалу, написання контрольної роботи, тестування	Лекції, семінарські заняття, доповіді	ЗК04. Здатність до формування світогляду, розуміння економічних принципів розвитку суспільства.

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
40	20		Контрольна робота	50	залік

Сума годин:	90
Загальна кількість кредитів ECTS	3,0
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:	30

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекція 1. Предмет і методи економічної теорії

Тема 1. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами.
Тема 2. Методи пізнання економічних процесів і явищ.
Тема 3. Основні напрями, пріоритети, методи, інструменти економічної політики.

Практичне заняття 1. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки

Заняття 1. Умови розвитку економічної думки в Україні.
Заняття 2. Види економічних законів, принципів і категорій.
Заняття 3. Місце економічної теорії в системі економічних наук.

Лекція 2. Економічна система суспільства та основні проблеми її розвитку
Тема 1. Економічні потреби суспільства, їх суть та структура.
Тема 2. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи.
Тема 3. Основні напрями формування сучасних ринкових відносин.

Практичне заняття 2. Суперечності інтересів економічних суб'єктів та форми їх розв'язання
Заняття 1. Поняття економічні блага, інтереси і потреби. діалектика взаємозв'язку.
Заняття 2. Концепції різноманітності форм переходу різних країн до ринкової економіки.
Заняття 3. Економічні школи щодо періодизації суспільного розвитку.

Лекція 3. Ринкове господарство
Тема 1. Товарне виробництво, умови та причини його виникнення.
Тема 2. Товар і його властивості.
Тема 3. Сутність, види грошей. Закон грошового обігу.

Практичне заняття 3. Товарне виробництво як основа ринкової економіки
Заняття 1. Еволюція товарного виробництва.
Заняття 2. Сутність, функції, види грошей: паперові, металеві, кредитні, безготівкові, електронні.
Заняття 3. Сучасні зміни в грошовому обігу. Темпи та види інфляції.

Лекція 4. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи
Тема 1. Теоретичні засади становлення ринкових відносин.
Тема 2. Попит і пропозиція.
Тема 3. Ринкова рівновага: графік та фактори впливу.

Практичне заняття 4. Ринкова економіки та утворення рівноважної ціни
Заняття 1. Ринок: сутність, риси, структура та функції.
Заняття 2. Крива попиту. Зв'язок між попитом і ціною, а також нецiновими факторами.
Заняття 3. Крива пропозиції та її властивості, нецінові фактори зміни пропозиції.

Лекція 5. Монополія і конкуренція
Тема 1. Монополія: суть і економічні наслідки.
Тема 2. Місце конкуренції в ринковій економіці.
Тема 3. Антимонопольне законодавство і діяльність Антимонопольного комітету України.

Практичне заняття 5. Монополія і захист економічної конкуренції
Заняття 1. Сутність, види, вхідні та вихідні бар'єри монопольної влади.
Заняття 2. Поняття і методи конкурентної боротьби.
Заняття 3. Антимонопольна політика в Україні та світовий досвід.

Лекція 6. Власність та форми підприємницької діяльності
Тема 1. Зміст і структура відносин власності.
Тема 2. Різноманітність та співвідношення форм власності в економічних системах.
Тема 3. Суть і форми підприємницької діяльності.

Практичне заняття 6. Основні тенденції розвитку власності на сучасному етапі
Заняття 1. Необхідність різноманітних форм власності в ринковій економіці.
Заняття 2. Сучасний стан відносин власності в Україні та зарубіжний досвід.
Заняття 3. Соціально-економічна характеристика підприємств.

Лекція 7. Основи економічної діяльності підприємства
Тема 1. Організаційно-правові форми підприємств.
Тема 2. Виробничі фонди підприємства.
Тема 3. Ефективність виробництва: сутність і види.

Практичне заняття 7. Соціально-економічна характеристика підприємств.
Заняття 1. Підприємництво та його форми.
Заняття 2. Економічна та соціальна ефективність.
Заняття 3. Показники економічної ефективності.

Лекція 8. Капітал підприємства та його кругообіг
Тема 1. Капітал: сутність, види.
Тема 2. Механізм відтворення основного капіталу.
Тема 3. Оборотні засоби та їх структура.

Практичне заняття 8. Кругообіг капіталу
Заняття 1. Структура капіталу та його обіг.
Заняття 2. Основний капітал: сутність та види.
Заняття 3. Амортизація та методи нарахування.

Лекція 9. Формування і розподіл доходів
Тема 1. Доходи, їх види та джерела формування.
Тема 2. Заробітна плата: сутність, форми та системи заробітної плати.
Тема 3. Система соціального захисту населення

Практичне заняття 9. Доходи та рівень життя населення
Заняття 1. Класифікація і форми розподілу доходів.
Заняття 2. Соціальні аспекти економічних відносин.
Заняття 3. Рівень та якість життя населення.

Лекція 10. Суспільне відтворення
Тема 1. Економічна політика і макроекономічна рівновага.
Тема 2. Показники розвитку макроекономіки.
Тема 3. Циклічність економіки та його фази.

Практичне заняття 10. Форми суспільного відтворення та циклічність економіки
Заняття 1. Основні макроекономічні цілі та економічне зростання.
Заняття 2. Форми суспільного відтворення: просте, розширене та звужене.
Заняття 3. Циклічність економіки України за час незалежності.

Тематика індивідуальних робіт:

1. Предмет і методи економічної теорії.
2. Економічні потреби й інтереси: сутність, класифікація і механізм взаємодії.
3. НТР як форма розвитку продуктивних сил, її роль в постіндустріальному суспільстві.
4. Соціально-економічна ефективність суспільного виробництва: критерії і основні показники. Проблеми підвищення ефективності суспільного виробництва в Україні.
5. Економічні системи: сутність, класифікація і основні типи. Особливості перехідних економічних систем.
6. Відносини власності, їх сутність, структура і еволюція на сучасному етапі розвитку суспільства.
7. Гроші, їх функції та види. Особливості сучасних грошей.
8. Взаємодія ринку і держави в економічній системі змішаного типу.
9. Інфраструктура ринку і проблеми її формування в Україні.
10. Біржі, їх види і роль у розвитку фінансових ринків.
11. Сутність, види і функції цін у сучасній економіці. Проблеми ціноутворення в умовах різних типів ринкових структур.
12. Витрати виробництва, їх сутність і основні види. Формування прибутку підприємств.
13. Економічна природа і види конкуренції.
14. Економічні основи виникнення монополій і світовий досвід антимонопольного регулювання.
15. Капітал і наймана праця: сутність, еволюція і суперечності взаємодії.
16. Заробітна плата: сутність, структура й сучасні особливості.
17. Сутність позичкового капіталу і його роль у сучасній економіці.
18. Банки, їх види та функції в ринковій економіці. Особливості розвитку банківської системи в Україні.
19. Торговий капітал: сутність, еволюція і сучасні особливості.
20. Форми власності й види підприємств у сучасній економіці.
21. Малий і середній бізнес у сучасній економічній системі. Проблеми розвитку малого й середнього бізнесу в Україні.
22. Соціально-економічна природа тіньової економіки.

23. Аграрні відносини і їх еволюція на сучасному етапі.
24. Основні макроекономічні показники в системі національних рахунків та їх динаміка в Україні.
25. Економічні цикли та їх види. Особливості сучасних ділових циклів.
26. Безробіття: суть, причини, види й соціально-економічні наслідки.
27. Інфляція, її причини, види й наслідки. Антиінфляційна політика держави.
28. Особливості інфляційних процесів та антиінфляційної політики в Україні.
29. Інвестиції, їх види, фактори й вплив на економіку. Проблеми активізації інвестиційної діяльності в Україні.
30. Сучасний регіональний розвиток: світовий досвід і проблеми України.
31. Основні етапи розвитку економічної теорії.
32. Суспільно-економічний розвиток: цивілізаційний та формаційний підходи.
33. Сутність ринку, його структура та критерії розмежування.
34. Особливості ринкового реформування економіки України.
35. Ринкова інфраструктура: суть і значення.
36. Становлення ринкової інфраструктури в Україні.
37. Біржі та їх роль у ринковій економіці.
38. Українська модель перехідної економіки.
39. Ринок цінних паперів в Україні: його формування й розвиток.
40. Ринок праці: сучасний стан і перспективи розвитку.
41. Відносини власності: сутність і типологізація.
42. Теорії вартості (цінності) товару.
43. Сучасні гроші, їх походження, сутність і функції.
44. Етапи проведення грошової реформи в Україні.
45. Механізм саморегулювання ринкової економіки.
46. Застосування теорії попиту й пропозиції в практиці господарювання.
47. Механізм ціноутворення в умовах ринку.
48. Організаційно-економічні форми підприємництва в Україні.
49. Підприємство в ринковій економіці.
50. Приватизаційні процеси в Україні та тенденції їх розвитку.
51. Особливості розвитку малого й середнього бізнесу в Україні.
52. Витрати виробництва й фактор часу.
53. Прибуток: сутність, види й механізм розподілу.
54. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки.
55. Конкуренція та шляхи подолання монополізму.
56. Антимонопольне законодавство України та його роль у розвитку ринкових відносин.
57. Ринки факторів виробництва й розподіл факторних доходів.
58. Форми й системи заробітної плати.
59. Реформування аграрних відносин в Україні.
60. Основні макроекономічні показники та їх значення.
61. Циклічний характер розвитку ринкової економіки.
62. Соціально-економічні проблеми безробіття в економіці України.
63. Інфляція: причини виникнення й методи регулювання.
64. Державне регулювання ринкової економіки: важелі впливу.
65. Монетарна політика держави та її інструменти.
66. Розвиток банківської системи в Україні.
67. Фінансова система: сутність і структура.
68. Державний бюджет, його структура та шляхи збалансування.
69. Фіскальна політика держави.
70. Економічне зростання: фактори, показники, напрямки.
71. Соціальна політика держави.
72. Етапи розвитку та структура сучасного світового господарства.
73. Міжнародна міграція капіталу й робочої сили.
74. Світова валютно-кредитна система.
75. Тенденції інтеграції економіки України в світову економіку.
76. Проблеми створення вільних економічних зон в Україні.
77. Проблеми постприватизаційного періоду та реструктуризація підприємств в Україні.
78. Необхідність та проблеми формування економіки інтелектуального капіталу.
79. Інноваційна модель розвитку сучасної економіки.

80. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку.
81. Інтелектуальний капітал: сутність, проблеми розвитку, перспективи.

18) Основна література:

Верховна рада України [Електронний ресурс] –Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IУ із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text

Міністерство економіки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.me.gov.ua

Податковий кодекс України від 02.12.2010 г. № 2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text

Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред.. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2010. – 851с.

Воробйов Є. М. Економічна теорія. Модульний курс: навч. посіб. / Є. М. Воробйов. – Рек. МОН України. – Харків : ПП"Торсінг плюс", 2009. – 320 с.

Дзюбик С. Д. Основи економічної теорії: навч. посібник / С.Д. Дзюбик. – К.: Знання, 2006. – 481 с.

Довбенко М.В. Сучасна економічна теорія. Економічна нобелелогія: навч. посіб. / М.В. Довбенко. – К.: Академія, 2005. – 336 с.

Економічна теорія /Під редакцією Предборського В.А. – К.: Кондор, 2003. — 492 с.

Економічна теорія: посібник / В.М. Лич, В.В. Гончаров, В.Д. Скиценко та ін.; за заг. ред. В.М. Лича. – К.: КНУБА, 2009. -168с.

Економічна теорія: навч. посіб. / М. Х. Корецький, О. І. Дацій, Г. М. та ін. Кульнєва. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 255 с.

Єщенко П.С. Сучасна економіка: навч. посіб./ П.С. Єщенко, Ю.І. Палкін – К.: Вища шк., 2005. – 325 с.

Козак Ю. Основи економічної теорії: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 262с.

Костюк В. С. Економічна теорія: навч. посібник / В. С. Костюк, А. М. Андрющенко, І. П. Борейко. – Рек. МОН. – К. : ЦУЛ, 2009. – 282 с.

Лич В. М. Економічна теорія. Частина 1. Загальні основи економічного розвитку. Навчальний посібник. – К., 2004. – 130с.

Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб. / С. В. Мочерний – 4-тє вид., стереотип Рек.МОН. – К.: Академія, 2009. – 640 с.

Мочерний С.В., Ларіна Я.С. Політекономія: Підручник. — 3. вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2006. — 390с.

Політична економія : Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. - К. : Академія, 2007. - 672 с.

Орехівський Г.А. Політекономія: навч. посіб. для студ. ВНЗ. — К. : Каравела, 2008. — 295с.

Основи економічної теорії: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання (1 частина) / В.М. Лич, П.М. Куліков, А.В. Гольда, В.Д. Скиценко, Ю.О. Юрченко, О.О. Кацімон, М.М. Зінченко – К.: КНУБА, 2017. – 168с.

Основи економічної теорії: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х.: Право, 2008. – 448 с.

Основи економічної теорії: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання (2 частина) / В.М. Лич, П.М. Куліков, А.В. Гольда, В.Д. Скиценко, Ю.О. Юрченко, О.О. Кацімон, М.М. Зінченко – К.: КНУБА, 2017. – 160с.

Основи економічної теорії : навч. посіб. / [ред. Ж. В. Поплавська]. – Львів : Львів. політехніка, 2006. – 284 с.

Отрошко О. В. Основи економічної теорії: макроекономічний аспект: навч. посібник / О. В. Отрошко. – К.: Знання, 2006. – 222 с.

Романюк М. Д., Івасишин О. І., Репела Н. П., Татунчак Я. І. Економічна теорія: навчальний посібник для студентів ВНЗ / М. Д. Романюк, О. І. Івасишин, Н. П. Репела, Я. І. Татунчак. – Рек. МОН. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2011. – 609 с.

Чухно А.А., Юхименко П.І., Леоненко П.М. Сучасні економічні теорії: Підручник / За ред. А.А. Чухна. – К.: Знання, 2007. – 878 с.

19) Додаткові джерела:

Антимонопольний комітет України – офіційний веб-сайт. [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/

Вікіпедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/

Глобальна економіка: методичні рекомендації, теми рефератів та індивідуальні завдання до проведення практичних занять / уклад.: В.М. Лич, Б.Е. Головаш. – К.: КНУБА, 2018. – 28с.

Державна служба статистики України [Електронний ресурс] –Режим доступу: https://www.ukrstat.gov.ua/

Електронний журнал «Економіка та суспільство» [Електронний ресурс] –Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/

Науковий журнал «Економіка: реалії часу» [Електронний ресурс] –Режим доступу: https://economics.net.ua/journal

Науково-практичний журнал «Економіка і держава» [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://www.economy.in.ua/

Науковий журнал «Економіка і прогнозування» [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://eip.org.ua/

Кокарєв І. В. К 59 Основи економічної теорії : курс лекцій / І. В. Кокарєв. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 220 с.

Короткий конспект лекцій з дисципліни «Основи економічної теорії» для студентів інженерних спеціальностей вузу / Укл. Л.В.Родичева, О.К.Гаршина - Краматорськ: ДДМА, 2004. - 125 с.

Мікроекономіка: методичні рекомендації / уклад.: В.М. Лич, П.М. Куліков, Б.Е. Головаш, В.В. Гончаров. – К.: КНУБА, 2018.-52с.

Основи економічної теорії: Методичні матеріали до семінарських, практичних занять, до виконання індивідуальних завдань / уклад.: В.М. Лич, М.М. Зінченко - К.: КНУБА, 2018. - 11 с.

Плетос С.В. Економічна теорія: Конспект лекцій. Одеса ОДЕКУ, 2019. - 192 с.

Портал знань – Знання повинні бути доступними - [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://www.znannya.org/

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання			Підсумковий контроль	Сума
ПРН.01	ПРН.02	ПРН.03		
20	20	20	40	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контроля (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: